

بازچرخانی سالانه ۲۵۰ میلیون متر مکعب از زهاب تولیدی شبکه آبیاری و زهکشی مغان برای مصارف کشاورزی با الگوی کشت مناسب

دکتر بهمن یارقلی با هدف شناخت تغییرات کمی و کیفی زهاب تولیدی در سطح شبکه آبیاری و زهکشی مغان و ارائه الگوی کشت متناسب با محدودیت‌های کیفی زهاب، اقدام به انجام پژوهشی با عنوان "بررسی کمیت و کیفیت زهاب تولیدی شبکه آبیاری و زهکشی مغان و امکان سنجی استفاده از زهاب تولیدی در کشاورزی" نمود.

در این پژوهش با تعیین ایستگاه‌هایی، اقدام به نمونه برداری از خاک و زهاب تولیدی در سطح شبکه برای آنالیز فاکتورهای فیزیکی، شیمیایی، میکروبی و سموم زراعی شد. برنامه نمونه برداری در طی دوره یکساله با تواتر ماهیانه در سطح پنج ایستگاه اجرا گردید. بر اساس نتایج این پژوهش با توجه به روش آبیاری مرسوم، به‌طور میانگین سالانه بالغ بر ۲۵۰ میلیون متر مکعب زهاب کشاورزی با حداقل محدودیت کیفی از این شبکه وارد رودخانه ارس شده و بدون استفاده‌ای سودمند، از کشور خارج می‌شود. این درحالی است که علیرغم برخورداری از اراضی زراعی و خاک مستعد در سطح منطقه، کمبود آب عامل محدود کننده توسعه کشاورزی است.

نتایج کیفی زهاب تولیدی نشان می‌دهد علیرغم برخورداری از محدودیت‌های کیفی جزئی در مواردی از سال، درکل فاقد محدودیت بالایی بوده و حتی در مقایسه با منابع آب مصرفی در بسیاری از نقاط کشور، به ویژه استان‌های جنوبی و مرکزی، از کیفیت مناسبی جهت اجرای عملیات آبیاری نیز برخوردار است. براساس نتایج کیفی موجود و بدون توجه به مسائل اقتصادی، به ترتیب گونه‌های زراعی گندم، جو و پنبه تحت سناریوهای مختلف، برای استفاده از حدود ۲۵۰ میلیون متر مکعب زهاب تولیدی قابل برنامه ریزی است که در قالب جداولی توصیه و پیشنهاد شده است.